

Reggeli Újság

Noviszád, 1939 június 30, péntek

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSŐ

20. évfolyam 178. szám

Meghalt dr. Mehmed Szpáhó közlekedésügyi miniszter

Csüförtökön reggel háromnegyed 9 órakor Beográdban, a Szrpszki Krály-szálloda 70. számú szobájában szívrohamból hirtelen elhunyt dr. Mehmed Szpáhó közlekedésügyi miniszter, a JRZ-párt egyik feje, a bosznia-hercegovinai muzulmánok vezére. Dr. Mehmed Szpáhó tegnap reggel félnyolc órakor érkezett meg Szarajevóból Beográdba s itt egyenesen a Szrpszki Krály-szállodába ment, ahol állandó szobát tartott fenn. Előbb megfürdött, azután telefonon felhívta Szarajevót, hogy a családjával beszéljen, majd leült az íróasztalához. Az íróasztalnál, munkaközben érte utól a halál: lefordult a székről, lezuhant a padlóra és négy-öt perc múlva halott volt.

★

Dr. Mehmed Szpáhó 1883 március 13-án született Szarajevóban, tehát mindössze 56 évet élt. Elemi és középiskoláit szülővárosában végezte, majd Bécsben jogot tanult és doktorátust nyert. Visszatérve Szarajevóba, előbb törvényszéki írnok, majd ügyvédjelölt s később a Kereskedelmi Kamara titkára lett, ebben a minőségében meg is maradt 12 éven át. A világháború utolsó éveiben élére állt a muzulmán nemzeti mozgalomnak s 1918-ban a Nemzeti Tanács tagja lett.

Közvetlenül az államalakulás után, 1918 december 7-én erdő- és bányügyi miniszter lett Protics Sztoján kabinetjében, de a következő évben lemondott. 1921-től kezdve kevés megszakítással szinte állandóan tagja Pasics, Davidovics, Vukicsevics, dr. Korosec, dr. Sztojadinovic és végül Cvetkovics Dragisa kormányának. Egyike volt a jugoszláv politikai élet legkimagaslóbb alakjainak.

★

Cvetkovics Dragisa miniszterelnök-belügyminiszter Banyicán értesült dr. Mehmed Szpáhó váratlan haláláról. Rögtön Beográdba hajtatott és dr. Korosec Antunnak, a szenátus elnökének kíséretében a Szrpszki Krály-ba ment, ahová egymásután követték őt a kormány többi Beográdban időző tagjai és a közlekedésügyi minisztérium főtisztviselői.

A miniszterelnök-belügyminiszter a sajtó munkatársainak a halálhírrrel kapcsolatban a következő nyilatkozatot adta:

»Dr. Szpáhó halála nagy veszteség országunknak. Dr. Szpáhó nagy-koncepciójú politikus és széleslátókörű államférfi volt, Bosznia-Hercegovinában ő volt kétségtelenül egyike legnagyobb politikusainknak. Az ő halála az ország általános konszolidálása szempontjából súlyos veszteség.«

Anglia hajlandó új tengerészeti tárgyalásokat kezdeni Németországgal

Átadták Berlinben az angol válaszjegyzéket

Londonból jelenti az Avala: Az angol külügyi hivatal nyilvánosságra hozta annak az emlékiratnak szövegét, amelyet a londoni angol nagykövét Ribbentrop külügyminiszternek az angol-német tengerészeti egyezmény megszüntése alkalmából átnyújtott. Az emlékirat szerint nem felel meg a valóságnak az, hogy Anglia ellenséges magatartást tanúsított volna Németországgal szemben, ha Németország Európa bármely részén háborúba sodródik. Nagybritannia csak akkor foglalt volna el ellenséges állást Németországgal szemben, ha Németország támadást intéz valamely más állam ellen. Alapítalan a német kormány az állítása is — mondja az emlékirat —, hogy az angol politika bekezdését jelent. Nagybritannia semmiképpen sem kívánja gátolni a német kereskedelem fejlődését. A szabad árucserre lehetővé tette Németország nyersanyagellátását is. Az angol kormány szívesen tárgyalna Németország gazdasági helyzetének további megjavításáról, ha sikerülne a kölcsönös bizalmat és jóakaratot helyreállítani. Az angol kormánytól távol áll az a gondolat, hogy háborút idézzen fel Németországgal és mindig hajlandó az angol-német viszonyt a két ország kölcsönös szükségleteinek elismerése alapján fejleszteni, számot vetve e mellett más nemzetek jogaival is.

A tengerészeti egyezménynek az állandóság megteremtése s a szükségletlen fegyverkezés verseny elkerülése volt a célja. Ez az egyezmény semmiféle rendelkezést nem tartalmaz arra vonatkozóan, hogy csak az egyik szerződő fél mondhatja fel, hanem világosan kimondja, hogy ez csak kölcsönös megegyezéssel történhetik. Az 1935-ben kötött egyezmény az állandóság jegyében jött létre, azaz, hogy csupán a buvárnaszádok tekintetében történhetnek változások, minden egyéb változás azonban a tengeri fegyverkezési egyensúly komoly megrendülésének tekintendő. De a buvárnaszádok kérdésében is csak az angol kormánnyal való előzetes tanácskozás és megegyezés útján jöhetett volna létre változás. A német kormány azonban ezeket a feltételeket nem teljesítette és még kevésbé hívta fel tanácskozásra az angol kormányt, mielőtt saját lépéseit megtette.

Ha Németország hajlandó újabb egyezmény iránti tárgyalásokat kezdeni, Ofelsége kormánya örömmel fogadná azokat a német javaslatokat, amelyek magukban foglalják a két állam közti új tengerészeti egyezmény célját és terjedelmét. Az angol kormány főleg azt szeretné tudni:

1. mikor kezdődjenek a megbeszélések;
2. hajlandó-e a német kormány biztosítékokat nyújtani, hogy az új egyezmény bármiféle megváltoztatása vagy felmondása a két szerződő fél előzetes hozzájárulása alapján történik meg.

A VÖLKISCHER BEOBACHTER AZ ANGOL JEGYZÉKRŐL

Berlinből jelenti az Avala: A

Völkischer Beobachter az angol válaszjegyzékkel kapcsolatban többek között ezeket írja:

— Az angol kormány június 28-át választotta, hogy válaszoljon arra a német jegyzékre, melyet már két hónappal ezelőtt kapott. Ez a dátum — ha nem is céloz a versaillesi diktátumra — mindenesetre érdekes. Az angol válaszjegyzék átadása időbelileg egybeesik azokkal a Londonban elterjedt hírekkel, amelyek »új nemzeti szocialista államszínnyörök« beszélnek Danzigban. Ugyanakkor egybeesik az angol-szovjet tárgyalások megszakadásával is. Vajjon ezuttal is időnyerésről van-e szó, mint Münchenben történt vagy pedig Anglia Szovjetországra akar befolyást gyakorolni, hogy csökkentse követeléseit, tekintve, hogy Anglia könnyen megegyezhet Németországgal? Ezt nem tudjuk, de nem is érdekel bennünket. Egy dolog azonban bizonyos és ez az, hogy az angol jegyzék nem jelenti a békéhez való hozzájárulást.

Az angol-magyar barátságot ünnepelték

az angol parlamentben a magyar követ
tiszteletére adott lakomán

Londonból jelentik: Procter őrnagy, az ismert angol képviselő, az angol parlamentben Barcza György londoni magyar követ és Kisfaludi-Strobl Zsigmond, a kiváló magyar szobrász tiszteletére vacsorát adott. A vacsorán az angol parlament valamennyi pártjának vezetői résztvettek. A vacsora során Sir Róbert Gower VI. György király, majd Horthy kormányzó egészségére üritette poharát. A vacsorán résztvett képviselők közül többen biztosították a magyar követet Magyarország iránti változatlanul meleg barátságokról és érdeklődésükről. Meleg szavakkal emlékeztek meg Magyarország igazságos küzdelméről és hangoztatták eltökélt szándékukat, hogy azt minden erejükkel továbbra is támogatják, majd meleg elismeréssel adóztak annak a fontos szerepnek, amelyet Magyarország az európai kultúra és a civilizáció védelmében hosszú és dicső története során játszott.

Barcza követ meghatott szavakkal fejezte ki háláját a jóleső nyilatkozatokért, amelyekből örömmel állapította meg, hogy az angol képviselők Magyarországot nemcsak kitűnően ismerik, de megértik helyzetét és szerepét is. Magyarország — mondotta — ezer éve áll öröklényen. Ezer éve álltuk meg helyünket és továbbra is megfogjuk állni, mert minde-

nekfelett ragaszkodunk ezeréves függetlenségünkhöz, a magyar szabadsághoz, ősi alkotmányunkhoz és hagyományainkhoz, amelyeket össze tudunk egyeztetni a civilizáció és a haladás követelményeivel. Különös örömmel tölt el, hogy a magyar szabadság, alkotmány és kultúra dicsőségét hallhatom a világ legrégebbi parlamentjének palotájában. Az angol és a magyar nemzetet sok belső kapocs fűzi egymáshoz: a jog, az alkotmány, az emberi szabadságok tisztelete, a »fair play« a politikában és a sportban, a művészetek és a tudományok kapcsolatai. Szívvel köszönve megtisztelő szavaikat, kérem továbbra is segítségüket, hogy ezeket a közös kapcsolatokat ápoljuk és fejlesszük.

Názáretben meggyilkoltak egy arab vezért

A Reuter-iroda jeruzsálemi jelentése szerint Názáretben meggyilkolták Fakum tekintélyes arab vezetőt, a száműzött jeruzsálemi főmufti politikai ellenfelét. Fakumot már régebben azzal fenyegették, hogy megölik. A merénylők az őrzésére kirendelt angol rendőrt súlyosan megsebesítették. Ennek ellenére a sebesült rendőrnek sikerült a két támadó egyikét lelőnie.

Reggeli levél

A gentleman

Maurice Muret, a francia tudományos akadémia tagja könyvet írt a különféle korok «uriembereiről». Szerepel könyvében az athéni, a római polgár, a reneszánsz férfi, a francia «honnete homme», az angol gentleman.

Ez utóbbiról többek közt a következőket írja:

Kétségkívül nem kis dolog megfelelő definíciót keresni a gentlemanre, hiszen a legtöbb angol történetíró és moralista meghatározhatatlannak mondja. Szerepe azonban oly tevékeny, varázsa oly élénk volt, az ideál, amelyet megtestesít még ma is annyira egész Anglia ideálja, hogy e társadalmi típusnak legalább főbb vonásait mégis illő leszögezni; de nem szabad elfelejteni, hogy a szó értelme változott abban a mértékben, amint változott maga az angol társadalom s ez a változás ma is tovább folyik.

A gentleman szó története az angol demokrata fejlődés története és Viktória királynő uralkodása alatt olyanok is kiérdemelték a gentleman címet, akik azelőtt nem kaphatták meg. Mégis e nagy királynő uralkodása idején diadalmaskodott a gentleman s vált ugyyszólván nemzeti ideállá, tökéletes típusává a legjobbnak, amit az angol történelem, az angol föld és éghajlat kitermelt.

A gentlemannak mindenképp «jellelésének» kell lennie. Fogalmához szorosan hozzátartozik a gazdaság is. A hatalmas angol gyarmatbirodalom sok gazdasági lehetőségét ad fiainak. A gentleman nagylábon él. Nemcsak szép, kényelmes lakással, sok személyzettel kell rendelkeznie (az angol személyzet különben legendásan lusta), de szép ruhákkal is. Az angol nők rossz ízlése szinte közmondásos; a gentleman felesége, a lady, legfeljebb helyesen, a gentleman azonban általában jól öltözködik. Carlyle híres könyvében rögzítette meg az öltözködés filozófiáját. Ilyen könyv elképzelhetetlen a kontinensen, különösen Franciaországban, ahol tettszelegve hirdetik, hogy nem a ruha teszi az embert. Az angol gentleman, el ne felejtjük, tiszteletreméltó férfi s aki rosszul öltözködik, az nem tiszteli önmagát.

A gentleman igen szigorúan veszi kötelességét, minden kötelességét: Isten, a felebarát és önmaga iránt. A gentleman vezére a kötelesség és kódexét a Bibliában találja meg. Természetesen vannak gentlemanek, akik hijával vannak a bibliai és evangéliumi erkölcsnek. Az angol képmutatás kedves témája az öt világrész nem angol moralistáinak. Mégis bizonyos, hogy az átlagos angol gentleman ragaszkodása a Bibliához az erkölcsi és illendőség szilárd alapját adja az angol életnek.

Az a kötelesség, hogy méltóságát megőrizze, arra kényszeríti a gentlemant, hogy a nagy indulatok óráiban a szenvtelenség álarcát öltse fel. Nem szabad elárulnia sem testi, sem lelki szenvedését. Különösen tilos a nyilvános érzélgés!

(g. k.)

A tiencsini kérdés rendezése nem módosítja Japán Kelet-ázsiai politikáját

Kínai-japán harcok Vangcsauban

Sanghajból jelentik: Sanghajban az angol nagykövét és a japán főkonzul között két és félórás megbeszélés volt, amelyen megvitatták a tiencsini viszály elintézésének lehetőségeit. A megbeszélés részleteit titokban tartják.

A Press Association a szerdán nyilvánosságra hozott japán követelekkel kapcsolatban azt írja, hogy az angol megbízottak esetleg hajlandók lesznek a japánellenes elemek megfélemezéséről is tárgyalni, de nagyon valószínűtlen, hogy a valuta-kérdést helyi ügynek tekintenek.

Párisból jelentik: A francia közvélemény óvatosan fogadta az angol-japán feszültség enyhüléséről

szóló kedvező jelentéseket. A francia sajtó nem mutat tulzott bizakodást. A lapok utalnak arra, hogy a tiencsini helyi ellentét rendezése semmiesetre sem fogja lényegesen módosítani Japán keletázsiai célkitűzéseit. Megállapítják, hogy a kínai partvidéken bármely pillanatban újabb bonyodalmaktól lehet tartani. A lapok általában úgy írják, hogy Angliának nem szabad gyengének mutatkoznia, mert Anglia érdekeivel a világ összes demokratikus hatalmainak érdekei összefüggnek.

Vangcsau kikötője előtt a partraszállott japán és kínai csapatok között heves harcok folynak.

Kárpátalján épül meg Európa legnagyobb vízlárolója

Megvalósul az Alföld öntözése — A 10 kilométer hosszú tengetszem Európa legpompásabb idegenforgalmi attrakciója lesz

Budapestről jelentik: Kállay Miklós nyugalmazott földművelésügyi miniszter, az országos öntözésügyi hivatal elnöke, akit most Kárpátalja kormányzója biztosának szemeltek ki, minap érdekes interjú adott egy Kárpátalján épülő nagy vízlároló medence tervéről:

— Közel két évvel ezelőtt rendelttem el hivatalomban, — mondotta —, hogy amennyire lehetséges, dolgozzuk fel a rendelkezésünkre álló adatokat, mert már akkor rámutattam arra, hogy az Alföld öntözésére szükséges vízmennyiség biztosítására ez az egyedüli lehetséges megoldás.

Megállapítottuk, hogy a feltételek és az iróasztalon kiszámított lehetőségek tényleg megvannak.

— Az alföldi 250 ezer hold öntözéséhez — mivel a Tisza éppen a száraz években természetesen kevés vizet hoz le —

a tavaszi vizekből kell tartalékolni körülbelül 200—250 millió köbméter vizet.

Ennek a sokszorosát találjuk meg a Tisza mellékfolyóiban és szakaszaiban, magában a Tarack völgyében. Ott ugyanis egy tárolóval is megközelítően ezt a mennyiséget lehet felfogni.

— Egy ilyen völgyelzáró gát kb. 200 méter hosszú, az alapszélessége — természetesen a technikai megoldástól függően — 40 méter körül lehet és 10—75 méter magas.

Ilyen nagy völgyelzáró gát egész Európában nincs, csupán Amerikában építettek ilyet. Mert csak ott lehet ilyen hatalmas művet építeni, ahol a völgyelzáró gátat megfelelő szilárd sziklába lehet bekopcsolni. Egy ilyen mű 4—5 év leforgása alatt felépíthető.

Ezek a víztartók természetesen víztömegükkel és magasságukkal a völgy esése kihasználásával hatalmas energia-forrásokat is ké-

peznek, úgyhogy

meglehetősen rentabilitással a Felvidéken, illetve Kárpátalján 200 ezer lóerőt kitevő villamosenergiát is termelhetnének,

ha 4—5 ilyen völgyelzáró gátat építenénk. Az esetleg kivételre kerülő egy völgyelzáró gát maga is tud igen olcsón annyi energiát termelni, amennyi Kelet-Magyarország szükségletét fedezi.

— Az előkészítő munkálatok, remélem, még az idén megindulnak s ha a döntés megtörtént, bizonyos

nagy-tömegű munkát is tudunk adni.

A tárolómedence, illetve a völgyelzáró gát építési költségei többmillió pengő értékű munkát fognak biztosítani. A nyeregdő áram pedig lehetővé fogja tenni Kárpátalja fokozott industrializálását.

A természeti szépségű hegyekben gazdag s az idegenforgalom szempontjából is fölbecsülhetetlen értéket képviselő vidék a körülbelül öt völgyet elzáró, 10 kilométer hosszú, 70 méter mélységű mesterséges tengerszemmel

Európa legvonzóbb idegenforgalmi attrakciója lesz,

amely minden bizonnyal nemcsak a belföldiek ezreit, de a külföldiek hatalmas tömegeit fogja vonzani csodás panorámájával.

A volt cseh-szlovák köztársaság vagyonának felosztása

Pozsonyból jelentik: Dr. Polják meghatalmazott miniszter vezetésével szlovák bizottság utazott Berlinbe, hogy résztvegyen a volt cseh-szlovák köztársaság vagyonállományának felosztásáról folyó tárgyalásokon.

Noviszádiak autószerencsétlensége Pazova közelében

Szerdán este 7 óra tájban könnyen végzetessé válható autószerencsétlenség történt a nemzetközi uton Novapazova közelében.

Hubert Lipót, a noviszádi villanytelep igazgatójának Fiat kocsiján öttagú társaság indult el Noviszádról Beogradba, mégpedig Hubert Lipótné, Márta nevű leánya, Spitzer Dezsóné, Hacker Berta és dr. Goldberg Leó orvos, valamennyien ismert személyiségek a noviszádi társadalomnak. A kocsi Matisa Mátyás villanytelepi alkalmazott vezette.

Novapazova közelében, eddig még ki nem derített okból,

a gyorsan száguldó autó nekifutott Sztaniszlavics Momir teherkocsijának,

amely deszkákat szállított. Az összeütközéstől az autó felborult s utasai, Hubert Márta kivételével, kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek, köztük a legkomolyabbat dr. Goldberg Leó és Hubert Lipótné. Alaposan összerongálódott az autó és a teherszállító kocsi is, az egyik ló pedig a helyszínen elpusztult.

A sérültek a pazovai kórházban első segélyben részesültek, majd visszautaztak Noviszádra, Matisa Mátyás sofőr kivételével, akit a rendőrség letartóztatott.

A német és olasz légi haderő szoros együttműködése

Berlinből jelentik: Göring vezértábornagy Karinhallban fogadta Valle olasz légügyi államtitkárát. A fogadáson Milch tábornok, német légügyi államtitkár is jelen volt. A kétórás igen szívélyes megbeszélés során Göring elé terjesztették a Valle tábornok és Milch vezérőrnagy között négy héttel ezelőtt Rómában, valamint az utóbbi napokban Berlinben megvitattott megállapodásokat. Ez alkalommal egybehangozóan leszögezték, hogy az igénybevétel elveinek, a szervezésnek és a kiképzésnek kérdéseit az eddig megállapított mértéken túl tisztázzák és elmélyítik. Ezzel biztosítva vannak a német és olasz légi haderő szoros együttműködésének alapjai.

Calinescu: Románia becsületbeli kötelességének tekinti, hogy biztossítsa a kisebbségek szabad fejlődését

Bukarestből jelentik: Calinescu miniszterelnök a román parlament felirati vitája során hosszabb beszédet mondott, amelyben foglalkozott a kisebbségi kérdéssel is. Románia mindig becsületbeli kötelességének tekintette — mondotta —, hogy biztossítsa a kisebbségek szabad fejlődését. A kisebbségek kérdése Calinescu szerint kizáróan kulturális és gazdasági kérdés és ebben a tekintetben nem lehet szó területi kérdésről. Ezután a következőket mondotta:

— Romániának a béke és a rend fenntartására irányuló politikáját elsősorban az a gondolat vezeti, hogy biztossítsa határainak védelmét.

A windsori hercegné nem ül repülőgépre, mert nem lehet meghuzni a vészféket

Párisból jelentik: Ritka élményben volt részük azoknak az amerikai ujságíróknak, akik az American Clipper utasszállító repülőgépen Newyorkból Párisba repültek. Tizenkét amerikai ujságíró tette meg az utasszállító repülőgépen az első utat Amerikából Európába. A repülő riportereket szállodájukban megérkezésük után

a windsori hercegi pár meghívója várta.

A volt angol király és felesége sajtófogadást rendezett az amerikai ujságírók részére, akik természetesen boldogan siettek a nem várt riportra. A windsori hercegi pár megintérvölására, ami annál is nagyobb esemege ujságíró számára, mert a windsori herceg tudvalevőleg a trónról való lemondása óta nem adott intervjut ujságíróknak.

A windsori hercegi pár a Boulevard Suchet-n lévő lakásán fogadta az amerikai ujságírók társaságát. A windsori herceg és felesége meleg barátsággal üdvözölték az amerikai ujságírókat, akik honfitársai a hercegnének, az amerikai származású volt Mrs. Simpsonnak.

FORDITOTT INTERVJU

Az ujságírókat a fogadáson az a meglepetés érte, hogy a hercegi pár ostromolta meg őket kérdésekkel. Kiderült, hogy a windsori herceg azért hívta meg az amerikai ujságírókat, mert részleteket akart megtudni fivérének, VI. György angol királynak amerikai és kanadai útjáról.

A windsori herceg büszkén jegyezte meg a beszélgetés során:

— Fivérem remekül látta el feladatát Amerikában, nem igaz?

Az ujságírók kórusban helyeselték, mire a windsori herceg így folytatta a beszélgetést:

— Mi nagy érdeklődéssel és figyelemmel olvastuk el az ujságok beszámolóit a királyi pár utazásáról. A sajtótudósítások szerint az uralkodó pár fogadása mindenütt nagyszerű volt.

A windsori herceg ezután régi emlékeiről beszélt:

— Egyetlen hivatalos utazásom sem volt olyan fárasztó, mint fivérem amerikai utazása. Az én utazásaim hosszabb időre nyultak és sokkal több pihenő szakította meg az utat. Fivérem azonban majdnem megállás nélkül utazott, ami nagyon fárasztó lehetett. Nem tudják, mennyi időt töltött a két kanadai nemzeti parkban, Bauffban és Jasperben?

— Harminchat órát töltött a Bauff-parkban és huszonnégy órát Jasperben, — felelték az ujságírók.

A herceg megállapította, hogy ez az idő

nem volt elegendő a parkok alapos megtekintésére.

AMERIKAI VÁLASZ

Egy amerikai ujságíró, Inez Rob, aki végigkísérte az angol uralkodópárt amerikai útján, őszintén megmondotta a windsori hercegnék:

— Minket már annyira kimerített

az utazás, hogy már majdnem táviratoztunk királyi fenségédnek. Azt akartuk megtáviratozni fenségédnek, hogy

kítünő ötlet volt lemondani a trónról.

A volt VIII. Edward jót nevetett ezen az amerikai ízű tréfán. Az ujságírók egyébként alig jutottak szóhoz a további beszélgetés során is, mert állandóan a hercegi pár kérdezte őket. A királylátogatás részletei után a herceg és a hercegné amerikai barátai, ismerősei kerültek szóba, majd pedig az American Clipper óceáni repülése iránt érdeklődtek. Az ujságírók megkérdezték a

hercegnét, hogy miért nem megy-hava Amerikába látogatóba.

— Azért, mert félek maguktól,

— felelte a windsori herceg felesége. — Pedig nagyon szeretném már látni Baltimoreban élő nagybátyámat.

Természetesen megkérdezte az egyik ujságíró, hogy ha esetleg Amerikába utazna, az új utasszállító repülőgépen tenné-e meg az utat.

A hercegné őszintén felelt erre a kérdésre is:

— Nem repülőgépen utaznék, mert én

soha nem ülök repülőgépre.

Megjédek annak a gondolatától, hogy egy fülkébe be legyek zárva. Ha az ember vonaton utazik és tulajdosan ideges lesz, meghuzhatja a vészféket, amire azonban repülőgépen nincsen alkalma.

A hercegi pár a közvetlen beszélgetés után megvendégelte az amerikai ujságírókat.

Buvárharangokat épít Franciaország

Párisból jelentik: Az indokinaí vizeken elsüllyedt »Phénix« francia tengeralattjáró katasztrófája ügyében megindított vizsgálatról a kamara haditengerészeti bizottságában Campinchi haditengerészeti miniszter összefoglalóan nyilatkozott. A miniszter közölte, hogy mindeztideig

nem sikerült megállapítani a szerencsétlenség okát.

Azokon a hajókon, amelyek a tengeralattjáróval együtt gyakorlatoztak, a legénység nem vett ész-

re semmi olyat, amiből arra lehetne következtetni, hogy a tengeralattjáró fedélzetén történt volna baleset. A haditengerészeti miniszter végül bejelentette, hogy rövidesen megkezdik az Egyesült Államok haditengerészeti minisztériuma részéről átengedett tervek alapján

a buvárharangok építését

és Cherbourg, Brest, Laurient, Toulouse, valamint Bizerta tengerezeti támaszpontokat ellátják ilyen buvárharangokkal.

Meghosszabbították a magyar-olasz kereskedelmi egyezményt

MAGYARORSZÁG FŐLEG VÁGÓMARHÁT ÉS BUZÁT EXPORTÁL OLASZORSZÁGBA

Budapestről jelentik: A magyar-olasz kereskedelmi egyezmény pénteken lejár. Az egyezményt az olasz külügyminisztériumban ez év végéig meghosszabbították. A meghosszabbítás idejére a szerződésben megállapított kontingensek változatlanok maradnak.

A Giornale d'Italia ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy a magyar-olasz kereskedelmi kapcsolatok mindkét félre igen kedvezően alakultak, amit nagyban elősegít az a

tény, hogy a két ország gazdasági szakértői gyakran érintkeznek egymással. Az Olaszországba irányuló magyar kivitel főleg vágómarhából és gabonából áll. A folyó év első negyedében Magyarország egymillió líra értékű állatot és 50 millió líra értékű búzát szállított Olaszországba. A Magyarországra irányuló olasz bevétel tételei főleg pamut, mesterséges rostok, gyapju és gépköcsi.

Megölte az apját a törvénytelen és a mostohafiu

A holttestet a kutba dobták

Szomborból jelentik: Belopolje telepen, amely mintegy 8 kilométerre fekszik Bács községtől, vasárnap borzalmas apagyilkosság történt. Crnjakovics Lázár 55 éves gazdát állati kegyetlenséggel megölte a 24 éves mostohafia: Bábics Lázár és a 22 éves törvénytelen fia: Zsabajac Jován. Crnjakovics házának konyhájában összeszólalkozott a két fiúval, akik baltát ragadtak és mintegy 15–20 ütéssel szinte szétapritották a kopo-

nyáját. A holttestet előbb a fészerben rejtették el, majd éjszaka kivitték a mezőre és

bedobták egy sekélyvízű kutba, azután elmentek a kocsmába és reggelig mulattak.

Szörnyű tettüket kedden egy szabadságon levő csendőr fedezte fel, aki a mezőn a kut közelében vérvonásokat látott. Miután a faluban már két napja nem látták Crnjakovics Lázárt, a gyanu rögtön a két elvetemült fiatalember-

re irányult, akik először azzal védekeztek, hogy az apjuk Novi-szádra utazott.

A nyomozás azonban csakhamar olyan leletekre bukkant, melyek a két apagyilkost teljes beismerésre készítették.

Babics Lázárt és Zsabajac Jován

az áldozat özvegyével együtt letartóztatták

és bekísérték a szombori törvényszék fogházába. Utóbbi bűnrészesség gyanúja miatt tartóztarták le.

Házassági ajánlattal lelepleztek egy nagyarányú sikkasztást

Varsóból jelentik: A varsói állami erdőgazgatóságnál óriási sikkasztás nyomára jöttek. A pénzügyi osztály kilenc magasrangú hivatalnok szerepel a bűnügy gyanúsítottjai között. A sikkasztó tisztviselők kereken

460.000 zlotyval károsították meg az államot.

A nagyarányú sikkasztás teljesen a véletlen folytán derült ki. A hivatalban váratlanul rovacso-lást tartottak és az egyik tisztviselő asztalán megtalálták egy hivatalnok levelet, amelyben kijelenti, hogy hajlandó feleségül menni a címzetthez.

ha 1500 zlotyt kölesönöz.

Az ellenőrzést végző hivatalnokok megtudták, hogy az esküvőt titokban meg is tartották már és erre tüzetesebb vizsgálatot végeztek a pénzügyi osztályon, amely azután az egész sikkasztás leleplezéséhez vezetett.

Nagyszabású sikkasztást lepleztek le a tölgyesi és békási járások erdőzeti hivatalaiban is csikszere-dai jelentés szerint. A kár hétmillióhétsszáz ezer lei.

A bolgár királyné és a román trónörökös elutazott a firenzei esküvőre

Szófiából jelentik az Avala: Joana bolgár királyné Olaszországba utazott, hogy résztvegyen a spoletói herceg esküvőjén. A királynét a pályaudvaron Borisz király, a királyi család tagjai és Kjoszeivanov miniszterelnök bucsztatták.

Az Avala bukaresti jelentése szerint Mihály román trónörökös szárnysége kíséretében Firenzébe utazott. A pályaudvaron Calinescu miniszterelnök, Flondor udvari marsall, a kormány tagjai és más előkelőségek bucsztatták.

Kétezer éves hajóroncsot találtak

A szardíniai Sant'Antioco kikötői munkálatai során római hajó roncsaira bukkantak. A hajó, amely mintegy 250 tonnás lehetett, alighanem vihar következtében a parthoz csapódott és ott elsüllyedt. A hajóroncs mintegy kétezer éven át feküdt beágyazva az iszapban Faváza majdnem teljesen érintetlen állapotban maradt meg. A hajó valószínűleg a Kr. u. első évszázadból származik és sokban hasonlít a Nemi-tóban talált Caligula-féle gályákhoz.

A SZERKESZTŐ ASZTALÁRÓL

LORDOK ÉS KÉPVISELŐK VERSENYUTÁSA. Az angol alsóházak régi hagyománya, hogy bizonyos formai tartózkodást tanúsít a király iránt. Ha a király hivatalos küldöttje megjelenik az alsóházban, először is becsapják az orra előtt a kaput. Csak hosszas kopogtatás után, kelletlenül engedik be. A királyi pár hazaérkezésekor azonban, mint a *«Daily Express»* írja, az alsóház szakított a hagyományokkal. Mikor a király és a királyné kocsija befordult a parlament előtti térre, lordok és képviselők versenyt futottak, hogy éljenzéssel és kalaplengetéssel üdvözölhessék a királyi párt. A parlament előtt a királyi kocsik lassítottak és csak lépésben haladtak.

MISS EIFFEL-TORONY. Megválasztották Miss Eiffel-tornyot Jacqueline Vialle-nak hívják, 19 éves — s ami a legfontosabb, száznál több centiméter magas. (Csak 175 cm-nél magasabb hölgyek pályázhattak.)

Megválasztása után Jacqueline Vialle ellátogatott az Eiffel-toronyba — életében először; s résztvett a tiszteletére rendezett banketten, a torony elsőemeleti terraszán. Az újságírók megkérdezték tőle, hogy szándékozik-e férjhez menni.

— Azt hiszem, szívesen férjhez mennék majd. Dehát az én természetemmel... Legalább is egy köztársasági gárdistára volna szükségem!

FEHÉR HELYETT KÉK. Az orvosok hófehér munkaruhája már régi hagyomány s ugyancsak természetesnek tartjuk az ápolónők fehér öltözékét, a betegszobák és az orvosi laboratóriumok fehér falait. Alexis Carrel, a világhírű Nobel-díjas amerikai orvos azonban eltért ettől a hagyománytól. Fekete, vagy sötétkék munkaruhát visel, s laboratóriumai is fekete vagy sötétkékre vannak festve. Nemrég a bostoni City Hospital is követte Carrel újítását. A kórház idegsebészeti osztályán az orvosok már nem fehér, hanem sötétkék munkaruhában dolgoznak.

A színváltozás tudományos megoldása az, hogy a fehér márványfalu műtőben az orvosok és ápolók hófehér ruházata bizonyos károsító hatást okoz, mely fárasztó a szemre és az idegrendszerre, igen nagy lelki nyugalmat és kézbiztonságot követelő agyműtéteknél esetleg végzetes hatású lehet.

GÓLYÁK REPÜLŐGÉPEN. Hat lengyelországi gólyát szállított egy utasrepülőgép Varsóból Kopenhágába, majd egy másik repülőgép vitte őket tovább Londonba. A gólyák tudományos küldetést teljesítenek. Kazimierz Wodzicki lengyel professzor küldte őket Angliába. Azt akarja megtudni, vajjon ilyen messziről hazatérnek-e Varsóba, ha szabadon eresztik őket. A kísérleti gólyák szárnyait ragyogó színekkel festették be, hogy repülés közben is felismerhetők legyenek.

RUZZSAL IRT BUCSULEVÉL. Kathleen Mary Holmes 25 éves chesterfieldi angol leány gázzal megölte magát. Holtteste mellett anyjához intézett bucsulevelet találtak, melyet az öngyilkos leány az ajakruzzsával irt meg.

A milliomos fiákeres vagyonának titka

Két feleségének és családjának kiirtásával vádolják

Párisból jelentik: Megdöbbentő gyilkosságsorozatot leplezett le a párisi rendőrség. Egy gazdag szállodatulajdonos

meggyilkolta két feleségét és a hatóságok most letartóztatták.

A kétszeres feleség-gyilkos egy hatvan éven felüli, köztisztviselőként álló polgár, Claude Sainte-Martine szállodatulajdonos, aki már évek óta vagyonból él. Claude Sainte-Martine paraszti sorból származott és tulajdonképpen

Párisban fiákerkocsis volt, így kezdte karrierjét.

Később fa- és szénkereskedést nyitott majd vendéglőt vásárolt, utóbb pedig szállodatulajdonos lett. Jelenleg többmillió frank vagyona, szállodája van Párisban, ő maga pedig saját házában lakik Saint Mandé városban. Hetenként negyven frank jövedelme volt párisi szállodájából.

KÉSŐI SZERLEM

A gazdag polgár felesége ötvenéves korában a múlt év júniusában meghalt. Az orvos megtagadta a halotti bizonyítvány kiadását azzal, hogy az asszonyt megmérgezték.

A férj kétségbeesetten tagadta az orvos gyanúját és a hatóságok bizonyítékok hiányában csakhamar bezúnták a nyomozást. Az orvos azonban ragaszkodott feltevéséhez és sürgetésére elrendelték a holttest felboncolását. A holttest maradványaiban nagy adag sztrichnint találtak. A milliomot ismét előállították a rendőrségre, ahol egy b súlyosan terhelő bizonyítékokat is előbe tártak. Kiderült a nyomozás során, hogy Claude Sainte-Martine szerelmi viszonyt folytatott még felesége életében tizenhateves házassági alkalmzatásával, Anna Grivával. Felesége tudomást szerzett erről a viszonyról és a fiatal szolgálólányt hazaküldte falujába. Kihallgatták ezt a leányt is, akinek éppen most gyermeke született. A leány azt vallotta, hogy munkaadója ezt kérdezte tőle:

— Akarod, hogy bünt kövessek el érted? Akarod, hogy megöljem

a feleségemet és téged elvegyelek?

Claude Sainte-Martine most is tagadta a gyilkosságot és a cselédeleány előtt tett kijelentéseit és ezúttal is szabadlábra helyezték. De ezután kiderült, hogy az asszony halála előtt végrendeletet írt, amelyben háromszázezer franknyi vagyonát férjére hagyta. Erre a hatóságok most már elrendelték Sainte-Martine első felesége holttestének a felboncolását. Ez az asszony 1929-ben halt meg. A holttest maradványaiban

nagy adag arzént találtak.

GYANUS HALÁLESETEK

Egyéb bizonyítékok is felmerültek a milliomos ellen, akit most már két felesége meggyilkolásával vádolják miatta ismét letartóztatták.

— Artatlanságom rövidesen ki fog derülni, — jelentette ki a két felesége meggyilkolásával vádolt milliomos — En egyik feleségemet sem tettem el láb alól.

Ezzel szemben a nyomozás egyéb ti. okozatos haláleseteket is felderített a milliomos családjában. Kiderült, hogy Sainte-Martine családjában több rejtélyes haláleset történt.

A hatóságok elrendelték a halottak exhumálását és kiderült, hogy ezeket is megmérgezték. Az eddigi jelek szerint a hatvan éven felüli milliomos az évek folyamán több rokonát megmérgezte azért, hogy családja vagyonát megszerezhesse.

A letartóztatott milliomos a napokban közölte szomszédaival, hogy ismét megházasodik mert nem tud egyedül élni. Valószínűleg azt a fiatal parasztleányt akarja feleségül venni, akinek néhány héttel ezelőtt gyermeke született.

A Paris-Soir tudósítója beszélt a leányával a kórházban. A tizenhat éves leány kijelentette, hogy volt gazdája semmiesetre nem gyilkolhatta meg feleségét. Elmondotta azt is, hogy a milliomos törvényesíteni akarta fiát, azonban nem is annyira fontos számára, mint az, hogy bebizonyítsa volt gazdája artatlanságát. Tagadta azt is, hogy gazdája már reggelben közölte volna vele a feleséggyilkosság tervét.

A magasröpülés gyógyítja a szamárköhögést

Muz lengyel „légi milliomos” tapasztalatai tízéves repüléseiről

(Varsó, június.) — Kettős ünnepet ült a »LOT« (Lengyel Légitársaság), tízéves fennállásának jubileumát és a Gdynia—Varsó—Budapest—Velence—Róma új repülővonal felavatását. Az ünnepségre nagy számu és előkelő közönség gyűlt egybe a bámulatos eleganciával berendezett okencsei repülőterén. Megjelentek Moszicki köztársasági elnök, a kormány tagjai, a lengyel és a külföldi sajtó képviselői. A tábortábor után az üdvözlő beszédekre került sor, majd a megjelent közönség megtekintette a legújabb kivitelű utasszállító repülőgépeket. Itt volt Mitz pilótafőnök is, aki

ugynevezett »légi milliomos«, vagyis

az általa eddig berepült utvonalaak hossza meghaladja az egymillió kilométert.

A lengyel Aero-Szövetség házi ünnepe keretében szöktet felavatni az új »légi milliomosokat.«

— Kedves főnök ur, — kérdeztük — vezet ön statisztikát a repüléseiről?

— Hogyne, — feleli. — Ha érdeklő, megmutathatom. — Kabátja zsebéből ívet vesz elő, arról olvassa: — Az elmúlt tíz év alatt a LOT szolgálatában 10.422 férfit, 1425 nőt és 63 gyermeket szállítottam a gépem.

Legidősebb utasom egy 96 éves hölgy volt.

Megkért, hogy ne emelkedjünk fel 700 méternél magasabbra, mert

szívbeteg. A viharfelhők miatt azonban az egész utat 2000 méter magasságban kellett megtenni, amit természetesen elhallgattam előtte.

— Csak a leszállásnál mondtam meg az igazat, de nem akarta elhinni, csak a barográf győzte meg. Megfigyeltem különben, hogy a férfiak könnyebben kapják meg a »tengeri«, illetve ez esetben a »légi« betegséget, mint a nők. Általában véve ez a megbetegedés néhány évvel ezelőtt sokkal gyakoribb volt, a javulás a repülőgépek tökéletesítésére vezethető vissza. A LOT statisztikájához tartozik, hogy tíz év alatt két repülőszerecsétienség fordult elő utasszállító gépen. Évekkel ezelőtt lassan és alacsonyban repültem. Az utasok kívánták így.

— Pedig a magasban való repülés nemcsak hogy nem árt, hanem sok esetben használ is. Kislányom szamárköhögést kapott. A betegség hosszú idő óta tartott már és nem használt semmiféle orvosság. Erre beültettem kislánykám a gépembe és kétórás sétára vittem, miközben átmenet hírtelen különböző magasságokba emelkedtünk vagy ereszkedtünk.

Mire földet értünk, a szamárköhögésnek híre sem maradt.

Igen gyakran elégedetlenek az utasok, ha az előirt idő előtt érünk célhoz. Legutóbb Gdyniába repültem hátszéllel és 20 perccel a menetrendi idő előtt már a repülőter felett voltunk. Az utasok kívánságára még 20 percig »séta-repültünk« és percnyi pontossággal ereszkedtünk a földre.

— Mi a kabalája, főnök ur? — kérdeztem.

— Meglepi majd a feleletem: nincsen kabalám. Általában mindenki azt hiszi, hogy mi pilóták, babonások vagyunk. Azelőtt a fekete macska, a tizenhárom szám, a lópatkó és a péntek valóban fontos szerepet játszott a startnál. Mikor azonban egy pilóta százezer kilométerekre menő utakat repült már és meggyőződhetett arról, hogy minden simán ment a babonás jelek nélkül is, lassanként leszokik arról, hogy fekete macskát vagy négylevelű lóherét mázoltasson a gépére. Nem jelek baltalmában, hanem

saját tudásunkban, gépünk megbízhatóságában és Isten akaratában bízunk.

— És most, főnök ur, ígyünk egyet a lengyel pilóták egészségére!

— És a magyarokéra!

Kiittuk a »csisztkát« az utolsó cseppig. Sillei Rezső

Szerelmi bánatában a halálba akarja menekülni egy noviszádi fiatalasszony

Szardán este Vizi Erzsébet 32 éves noviszádi házvezetőnő Jana Kopitara 16 számú lakásán öngyilkosságot kísérelt meg. Az életunt asszony kötéllal felakasztotta magát, tettét azonban még idejében észrevették a szomszédok.

Vizi Erzsébetet beszállították a kórházba, állapota nem életveszélyes. Végzetes tettét alighanem szerelmi bánatában követte el, mert összekülönbözött Lung Antal halászszal, akivel hosszabb ideje vadházaságban élt.

HIREK

SZARAJEVÓBAN TEMETIK EL DR. MEHMED SZPÁHÓT

Lapunk más helyén hirt adtunk dr. Mehmed Szpáhó közlekedésiügyi miniszter váratlan haláláról. Az elhunyt államférfi holttestét tegnap délután ravatalozták fel a beográdi pályaudvaron, ahonnan különvonaton Szarajevóba szállították és ott helyezték örök nyugalomra ma délután.

A kormány tegnap este dr. Mehmed Szpáhó emlékére ülést tartott. A kormány több tagja, az élen Cveticovics Dragisa miniszterelnök-belügyminiszterrel részvesz a szarajevói temetésén.

«(III)»

— Hét ujmisést szentelt pappá Budanovics püspök. Szubotícáról jelentik: Budanovics Lajos bácskai katolikus püspök tegnap délelőtt a Szent Teréz-székesegyházban pappá szentelte Gare Lajos szentát, Pálkás Sándor temerini, Würst Ferenc sztariszváci, Fernbach Péter apatini, Tiefenbach Rudolf noviszádi, Basics Joszip bácsmonostori és Sábics Antal szubotícái ujmiséseket. A felsoroltakon kívül a bácskai egyházmegye területéről még 3 theológus végzett az idén, ezeket augusztus 13-án szentelt pappá Budanovics püspök.

Négy szerelmi parancsolat

E. A. Cooke tiszteletes, vancoveri lelkész a következő négy parancsolatot adta ki egyházközségének ifjúsága számára:

1. A szerelemben ne légy túlságosan bőkezű. A lányok ne legyenek ingyenes esküautomaták.
2. A fiúk ne felejtsek, hogy a férfi a nő természetes védője.
3. Ne váltsátok fel aprópénzre érzelmi értékeiteket. A kacér bakfis egy ideig mulatságos cimbora lehet, de a nyugodt, szerény nő hamarabb megy tőrihez.
4. Ne játsszatok a tüzzel. A szerelem a forróvérű fiatalok természetes ösztöne lehet, de a civilizáció a természetes ösztönök megfékezésén alapul.

— Eredmények a kikindai gimnáziumban. Kikindáról jelentik: A kikindai gimnáziumban 782 tanuló kapott osztályzatot. A nyolcadik osztálynak 43 tanulója volt. A szóbeli érettségi alól 3 tanulót mentettek fel: Grujics Alekszandárt, Zsivojinov Jovánkát és Pálkás Jelenát. Érettségi zett 23 tanuló, 7 tanulót három hónapra, 11 tanulót egy évre utasítottak vissza. Két tanulót az érettségitől eltiltottak. Az érettségig tehát a bukási arány közel 50%. A kis érettségire 113 tanuló jelentkezett. Közülük 13-at felmentettek a szóbeli érettségi alól, 60 sikerrel végezte, 18 tanulót három hónapra, 22 tanulót pedig egy évre utasítottak el. A tanuló ifjúság közül 46 kitűnő, 193 nagyon jó és 308 jó osztályzatot ért el. Az össztanuló ifjúságnak csak 69 százaléka végezte el az iskolaévet.

— Székrekedésnél és emésztési zavaroknál igyunk reggel éhgyomorra egy pohár természetes »Ferenc József« kecsorúvizet. Regist. od. Miniszterszta szoc. pol. i. Nar. Zdr. S. br. 85 od. 154. 25 V.

— Református lelkészgyűlés Feketicesen. A református lelkészek és lelkesítők öt napos konferenciája július hó 3-án kezdődik Feketicesen. A gyűlésen a jugoszláviai református egyház lelki, anyagi, vasárnapi iskolai, ifjúsági, istentiszteleti rendtartási és az új református énekeskönyv kérdéseit vitatják meg a bel- és külföldi előadók. A konferenciával párhuzamosan a református lelkészek is gyűléseznek és megbeszélnek a lelkesítők és a nők kötelezeteit a gyülekezetekben, különösen a szegények, betegek és elhagyottak támogatásának módjait vitatják meg. Az ötnapos konferencia a feketicesi református árvaházban lesz.

— FEKETICSI HIREK. Feketicesen teljes erővel megindult az aratás, sőt a korai buza, árpa és a rozs cséplését is már megkezdtek. Ezzel kapcsolatban az előjáróság felhívja nyomtatékosan az arató gazdákat, hogy az aratási és a cséplési munkálatokra elsősorban a községben lakó mezőgazdasági munkásokat alkalmazza, mert idegen illetőségű munkások alkalmazására csak kivételre ad engedélyt. — Ugyancsak felhívja a gazdaközönség figyelmét arra, hogy aki a község belterületén óhajt csépelteni, idejében jelentse be az előjáróságnak, ahonnan bizottság vizsgálja felül, hogy a cséplés helye megfelel-e a tűzrendészeti és egyéb elővetelményeknek és csak abban az esetben lehet belterületen csépelni, ha erre a bizottság az engedélyt megadja. Aki engedély nélkül kísérli meg a cséplést a községben, szigorúan megbüntetik. Tekintettel arra, hogy a bizottság ezt a munkát költségmentesen végzi, a gazdaközönség saját érdekében idejében jelentse be cséplési szándékát, nehogy a torlódás miatt a cséplés késést szenvedjen. — Együttal a vasutigazgatóság felhívására az előjáróság figyelmezteti az arató gazdákat, hogy a learatott gabonát a vasúti sínektől legalább 60 méter távolságban helyezze el, mert ellenkező esetben a tűzveszélyért a vasutigazgatóság nem vállal semminemű kötelezettséget. — Az előjáróság felhívja a sorozásra kötelezettek figyelmét, hogy akik erre utasítást kaptak, kötelesek pénteken délelőtt 8 órára a bácskatolika sorozóbizottság előtt megjelenni. — A feketicesi német református egyházközség elhatározta, hogy az ez évben megkezdendőnek tervezett templomépítést csak a jövő évben kezdi meg.

Ingeket, harisnyákat, fürdőruhákat és fűzőket hihetetlen olcsón árulunk, mint még soha eddig. — Jöjjen, használja ki a kitűnő alkalmat, míg a készlet tart. — Ne mulassa el megtekinteni kirakatainkat! Araink beszélnek!

»LAFAJET«, Noviszád, Kralja Petra II ul. 2 - Telefon 26-43

— BOGOJEVÓI HIREK. Az előjáróság felhívja a gazdákat, hogy a házban való cséplésre szóló engedélyt mielőbb kérjék ki. A kérelmeket bizottság vizsgálja felül közrendészeti szempontból. — A vasútvonal mellett földet a gabonát a vonaltól legalább 60-100 méterre kell kevesztre rakni, a közbeeső tarlót pedig fel kell szántani. — Az 1921-beli ifjak személyi és családi adataikkal jelentkezőknek a katonai referensnél. — A nemzetvédelmi adókitétést 3 napig közszemlére tették ki. Az érdekeltek az adóügyi aljegyzőnél megtekinthetik a hivatalos órák alatt. — Az iskolák évzáró ünnepélyén szavalattal, zeneszámokkal és színpadi szerepekben közreműködtek: Denk István, Cöndör János, Baumgarten Lia, Belyanszki Sztójánka, Molnár Katica, Lakatos Tibi, Bencze Lajos, Csarovnikov György, Hecskó Erdre Matein Milica, Timár Bertuska, Cöndör Eözsike, Barna Pál, Pogány Juditka, Gere Piri, Belyanszki Anica Euzás, Mariska, Karácsonyi Katica, Molnár Kató, Bálint Katica és Horváth Mariska.

GEIER, BAUER, ARDILLA
és egyéb világmarkás kerékpárok
és alkatrészek olcsó áron kaphatók:
„RADIO LUX”
NOVISZÁD, Kralja Alekszandra ulica 24

— Halálos motorkerékpárszerencsétlenség Szombor közelében. Szomborból jelentik: A sztabári országuton szerdán este súlyos szerencsétlenség történt. Kovács István és Vicsek József kereskedősegédek motorkerékpáron igyekeztek Sztabárról Szomborba és nekiszaladtak Nasztasics Dusán gazda szembejövő szekereinek. Az összeütközés következtében Kovács kisebb sérülést, Vicsek azonban koponyatörést szenvedett. Utóbbit reménytelen állapotban szállították be a szombori kórházba.

— Törvények hanglemezeken. A mexikói kormány rendkívül érdekes újítás bevezetésére határozta el magát. Gyakran fordult elő eddig, hogy mindenekelőtt a Mexikó déli részén fekvő indián államokban az új törvényeket az indiánok nem tartották be, mert nem értették a spanyol nyelvet, amelyen ezeket a törvényeket kihirdették. A kormány ezért a jövőben az új törvényeket a különböző mexikói indián nyelvjárásokban hanglemezre veteti fel. Felszerelnek ezután egy hatalmas autót, amelybe gramofonkészülék és dinamikus hangszóró van beszerelve, ez az autó járja majd végig a különböző indián helységeket és a hanglemez révén kihirdeti az új törvényt.

— DEBELYACSAI HIREK. Az anyakönyvi hivatalban a legutóbbi jelentések a következő bejegyzések történetek: Született 11 leány és 6 fiúgyerek. Házasságot kötöttek: Csernik János Borbás Juliannával, Krivácsi Gyula Pesti Sárával, Doszlop István Erdőli Katalinnal, Tomics Bránkó Blagojeviics Milenkával, Drmics Máté Kovács Lidiával, Pentner Antal Mlacin Amáliával, Czikora Benjámin Szőke Eszterrel, Tóth István Görbe Zsuzsannával, Kosztics Maksza Márton Ionával. Halálozások: Ország István 87 éves, Kiss Antal 74 éves, Vigh Gyula 25 éves, Halász Márton 77 éves, özv. Kalanka Sztévanné szül. Csztójics Perszida 77 éves, Horváth István 61 éves, Börcsök Mihály 13 éves, Krpec Vojinné szül. Lazicski Zora 25 éves, özv. Pöcz Pálné, szül. Nagy Eszter 74 éves, Pásztor Terézia 11 hónapos, Buvári Istvánné, szül. Lőcsei Erzsébet 38 éves, Csáki József 83 éves, Varga Péterné, szül. Bódi Ilona 45 éves Csáki Ferenc 75 éves — Pöcz Mihály 83 éves gazdálkodó házában felakasztotta magát, mire a hozzátartozói észrevették, már halott volt. Búcsulevelet nem hagyott hátra. Tetteinek oka ismeretlen.

— Leégett a sztabári kendergyár. A sztabári vasutállomás közelében néhány évvel ezelőtt épült Ivkov Danilóféle kendergyárban kedden este tűz ütött ki, amely a szél segítségével néhány perc alatt elborította az egész gyártelepet. Hiábavaló igyekezet volt a szombori, apatini szvetiiváni és kresztováci tűzoltók megfeszített munkája a tűz elhárvasztotta a gyárépületet és a hozzátartozó fabarakokban elhelyezett nagymennyiségű nyersarut is. Elpusztult a gépház, a kazánház, 1600 mázsa kender, többszáz mázsa kőc és készáru. A kár meghaladja a hárommillió dinárt, amiből biztosítás révén mindössze 200.000 dinár térül meg. Az eddigi vizsgálat szerint a tüzet valószínűleg a gépházban keletkezett rövidzárlat okozta.

— FÜRDŐRUHÁK, a legnevesebb világmárkák, kaphatók és felpróbálhatók: Fischer J. és Fia, Noviszád, szakútlemben. Ugyanott fűzők-melltartók is kaphatók.

— A szombori katolikus kongresszus előkészítő bizottsága tisztelettel felkéri Szombor város katolikus lakóit, hogy a kongresszus tartalmára augusztus hó 5-én éjszakára és 6-án egész napra szíveskedjenek nélkülözhető szobáikat fekvőhelyekkel felajánlani egyházi és világi férfiszemélyek részére, hogy vidéki látogatóinkat el tudjuk helyezni. Kérjük a szíves bejelentést a hitközségi irodában megtenni július hó 15-ig mindennap d. e. 1-12 óráig. — Az előkészítő bizottság.

— Topolai rokkantak figyelmébe. Az újonnan megalakult ötös rokkant-bizottság a községi tanácsteremben tartja hivatalos óráit. Azok a rokkantak és hadiözvegyek, akik igényt tartanak egyesületi tagságra és esetleges elmaradt segélyekre, a hivatalos idő alatt jelentkezzenek az ötös bizottságnál, ahol bővebb felvilágosítást is kapnak.

— Forradalmi muzeum Madridban. A spanyol kormány elhatározta, hogy Madridban »forradalmi muzeumot« létesít. A hatalmas muzeumban a polgárháború okainak, keletkezésének és lefolyásának dokumentumait gyűjtik össze. Az összegyűjtött anyagot két részben állítják ki. Az első csoportban a nemzeti Spanyolország keletkezését és kifejlődését mutatják be, míg a másik rész a bolsevik-uralom emlékeit foglalja magában.

— Hatósági vizsgálat a noviszádi gázgyárban. A noviszádi gázgyárban az utóbbi időben történt szerencsétlenségek okának megállapítása végett Antonijevics Dusán állami főügyész és Papricsics Milán vizsgálóbíró tegnap a gázgyárban helyszíni szemlét tartott.

— Állatok megfigyelése a sötétben. A természettudósok már régóta keresnek valamilyen módot, hogy egyes állatok viselkedését, mozgását a sötétben is megfigyelhessék. Hosszas kísérletezés után a Harvard-egyetem biológiai szakosztályának sikerült olyan eljárást találnia, amellyel teljes sötétségben is megfigyelhetik az állatokat. Azoknak az állatoknak a szőrére vagy bőrére ugyanis, amelyeket megakarnak figyelni, fénylő, csillogó festékből foltokat csinálnak. Természetesen minél kisebb az állat, annál nehezebb ezeket a fénylő foltokat alkalmazni. Például van egy parányi rákfajta, az úgynevezett Artemia, amelynek élete nagyon érdekli a tudósokat. A fénylő foltok, amelyeket bőrére tehetnek, nem lehetnek nagyobbak egy gombostű hegyénél. A festékeknek nagyon erősnek kell lennie, mert 10-15 percnél tovább fénylő tulajdonsága nem marad meg, hanem elhalványul. Nagyobb állatoknál ezek a fényes helyek is nagyobbak és így a megfigyelés sokkal könnyebb.

VASÁRNAP NAGY ARATÓBÁLAT RENDEZ A NOVISZÁDI TELEPI OLVASÓ- ÉS GAZDAKÖR

A noviszádi telepi Olvasó- és Gazdakör vasárnap, július 2-án, este 7 órai kezdettel nagy aratóbálat rendez saját kerthelyiségében. A Gazdakör fiataljai az aratóbálon bemutatják a körmagyart, amelyre a próbák serényen folynak. A telepi magyar fiatalság színpompás népviselettel ruhában fog megjelenni.

A Gazdakör rendezőse gondoskodik a közönség szórakoztatásáról, ami már előre is biztosítja az aratóbálat sikerét. Kitűnő zenekar gondoskodik valódi »gazdaköri« hangulatról. A beléptidij mindössze 3 dinár.

A szombori Keresztesek sajnálatmal értesítik a n. é. közönséget, hogy Péter-Páli diák-előadásukat tehnikai okból bizonytalan időre elhalasztották. Az elővetelben eladott jegyek legközelebbi rendezésükre érvényesek.

Zajtalan színházi műsorok. Minden színházlátogató ismeri egyeseknek azt a kellemetlen szokását, hogy előadás közben állandóan zörögnek a kezükben tartott műsorpapirossal. Halk hang ez, de bizony azért gyakran megzavarja a műélvezetet. Egy németországi tudományos folyóirat ezért felveti a »zajtalan papiros« ötletét. Azt ajánlja nyomtassák a műsorokat vastag, enyvezetlen, itatós-szerű papirosra. Ez nem zörög, akár mennyire hajtogatják is. Sok ideges színházi vendég fogadná örömmel — ugymond — az újítást...

A világ legkényelmesebb mozija. Kopenhágában épült meg az a filmszínház, amely igényt tart erre a büszke címre s a következőket nyújtja látogatóinak:

1. Kétszemélyes kerevet formájára kiképzett ülőhelyeket.
2. Városi telefont és nagyothallók számára készült fejhallgatót minden üléshez.
3. Saját garázs az autók számára.
4. Kutya-penzió az ebek számára.
5. Kozmetikai szalón, ahol a hölgyek távozás előtt rendbehozhatják és felfrissíthetik arcuk tavaszi pirját.

HOLLYWOODI FILMSZTÁRPER. Hollywoodból jelentik A törvényszék ötnapi fogházra ítélte Joan Manners angol filmszínésznőt a bírói ítélet megsejtéséért. Az volt a büne, hogy többszöri idézésre nem jelent meg a bíróság előtt, amely a következő bűnért idézte meg:

Joan Manners kiállott annak a stúdióknak a kapuja elé, amelyben férje, John Langen filmszínész dolgozott. Az asszony nagy plakátot tartott a póznán, amelyen ez volt a felírás:

— Férjem, John Langen öt évig élt feleségének pénzéből és mihelyt végre keresetre tett szert, az első dolga volt, hogy feleségének otthonát feldúlta és hét éves kisleányát elrabolta.

John Langen becsületsértésért pörbefogta feleségét, de a tárgyalásra nem jelent meg.

SZÍNHÁZ-FILM

A muzslyai Falu rossza Petrovgrádon

A petrovgrádi közönségnek még élénk emlékezetében él a gornjalmuzslyai műkedvelők múlt évi nagy sikert aratott szabadtéri előadása, amikor Kacsóh Pongrácz János vitéz című daljátékát mutatták be. Az előadás mind a szereplők, mind a rendezés tekintetében messze kimagaslott a szokott muzslyai rendezések közül és valóban nagy sikert aratott. Az ottani Tüzoltótestület műkedvelői most hasonló nagyszabású szabadtéri előadásra készülnek, a magyar népszínmű irodalom gyöngyét, Tóth Ede

»A falu rossza« című népszínművét mutatják be.

Az előadásra a legnagyobb gondal készülnek és minden hatalmukban álló eszközt felhasználnak arra, hogy az előadás minél jobban sikerüljön. A szereplők nagy része a János vitéz nagy sikert látott gárdájából valók. A címszerepet, Göndör Sándor szerepét Petrikovich József, a János vitéz Bagó trombitása alakítja és ismerve kvalitásait, kitűnő hangját, ének- és játéktudását, állíthatjuk, hogy sikerre viszi a darabot. Finum Rózsika szerepét Baranyi Pé-

terné játsza, akit számos sikeres szerepléséből ismer a közönség. Feledi Boris drámai szerepében Óbory Ignácét a János vitéz Iluskáját látja viszont a közönség. Bátki Teresit Bene Gizi, a csengő hangú volt francia királykisasszony játsza. Feledi Lajos szerepét Óbory Ignác, számos műkedvelőelőadás siker dus rendezője és szereplője tölti be. A többiek is: Marócsik György, Békési János, Karl János, Réti József, Gyulai András, Tápai Ferenc, Sziráki István, László Veca stb. szintén a legjobb muzslyai műkedvelők közül valók.

A népszínmű bemutató előadása július 8-án, szombaton este lesz

9 órai kezdettel a Baranyi-vendéglőtágas udvarán felállított szabadtéri színpadon, rossz idő esetén a vendéglő új színháztermében. Az előadásra gyönyörű új díszleteket készítenek, külön villanyvilágítást vezetnek be, amelyhez az áramot szivességből Wolf Henrik malomtulajdonos szállítja. Az előadásra Petrovgrádról autóbuszjáratok lesznek és jegyek elővetelben már kaphatók a Ruff cukorkaüzletben 15, 10 és 7 dináros áron.

Zmajevác ünnepe

Nagy közönség előtt óriási sikere volt a Zsákbamacskának és juniálisnak

Vasárnap, június 25-én volt Zmajevác, helyesebben Baranya nagy napja. Nemcsak Baranya minden részéből hanem: ugyszólván egész Bácskából és Eénátfől is szép számban érkeztek vendégek Zmajevácra hogy tanui lehessenek a baranyai kultúra nagy fejlődésének. A vendégek már a kora délutáni órákban elfoglalták helyüket a nagyvendéglő udvarán, ahol juniális keretében a szabadtéri színpadon több nagyszerű táncot mutattak be a zmajeváci műkedvelők és táncosok. Az egyes táncokat Mayor Terike, Gyura Ica, Novák Sárka, Willweiter Zsuzsika, Schramm Béla, Piliš Ilonka, Rohonsky Gizike, Lisztovics Pirike, Kovács Évike, Szabó Ilonka, Novák Sárka, Kreuzer Mariska, Parcsilka Emma, Mayor Juliska, Keinrat Juliska, Buriján Katica és Szloboda Margit mutatták be. Minden egyes táncos kitűnő teljesítményt nyújtott s ennek következtében állandóan zúgott a taps és minden táncot meg kellett ismételni.

A Zsákbamacska bemutatóját mintegy 500 ember gyönyörködte végig. A kitűnő darab minden szereplője kitűnő volt, lelkesen játszottak és magukkal ragadták a közönséget. Különösen nagy sikere volt Torma Teukának, Gun Józsefnek, Mészáros Ferencnek, Parcsika Annának, Kovács Janinak és Mayor Ferencnek. A kisebb szerepekben Buriján Katica, Balogh Béla és Heffner Rózsika brilliroztak a fergeteges tapsokat kapott balettszámokban Kovács Évike, Szabó Ilonka, Lisztovics Pirike, Novák Sárka, Szloboda Margit és Kreuzer Mariska ragadtatták el a közönséget. Az előadás előtti államnyelvű egyfelvonásos vígjátékot Piliš Ilonka, Meisl Emil, Jakobi Lajos és Istvan Gyula mutatták be sikerrel. A rendező farsadagos tisztségét Urbán Elemér töltötte be, sokban volt segítségére Közégi Ferenc vendéglős. Az ötletes táncokért Hausler Atajos táncosnőket illeti dícséret, sugó Tompek Ferenc volt, a zenekíséretet Tatai Józsa és cigányzenekara szolgáltatta. A zmajeváci tüzoltóság minden dícséretet megérdemel a kultúra fejlesztése terén kifejtett fáradozásáért. Az előadást a közel jövőben megismétlik.

Ha minden kötél szakad, filmszínész lesz a windsori herceg esketőpapja

Hollywoodból jelentik: Mindenki emlékszik még rá, hogy Anderson Jardine lelkész volt az, aki az angliai egyház egyenes tilalma ellenére is összeeskette a windsori herceget Mrs. Simpsonnal. A fegyelmetlenségnek az lett az eredménye, hogy Jardine atyát megfosztották papi állásától.

Anderson Jardine erre kivándorolt Hollywoodba és jelenleg feleségével együtt szűkös anyagi körülmények között egy kétszobás lakásban lakik, miután hiába próbált valahol az

Egyesült Államokban, mint lelkész elhelyezkedni.

A lelkész azonban szegénysége ellenére is még igen érdekes ember Hollywoodban és az újságírók gyakran felkeresik, hogy beszélgetést folytassanak vele. Az egyik legutóbbi intervjúnál Anderson Jardine kijelentette, hogy még mindig reménykedik abban, hogy mint lelkész állást kap valahol, ha azonban ez még sem sikerül — saját szavaival élve — »kénytelen lesz, mint filmszínész elhelyezkedni«.

Évzáró ünnepek a feketicsi iskolákban. A feketicsi állami elemi iskolák tanítói kara és a tanuló ifjúsága Vidovdán napján, az istentisztelet végeztével az ifjusági otthon nagytermében ünnepélyt rendeztek, amelyen az ünnep jelentőségét Barta Gábor igazgató-tanító méltatta, majd az egyes osztályok ifjúsága mutatta be nagyon szép produkcióit, szavatait, énekszámait, ritmikus tornagyakorlatait, amelyek egytől-egyig igen jól sikerültek és nagy elismerést arattak. Vidovdáni párbeszédet adtak elő Magdika Mária, Göttel Jakab és Batori Dávid. Nagyon szépen szavaltak Szilágyi Mária, Bordás Juliska, Lódi Mária, Jung Krisztina, Weber Károly és Orsos József. Setter Ida tanítónő növendékei figyelemreméltó felkészültséggel adtak elő egy alkalmi jelenetet és a kis előadók: Marecskó Sándor, Drndarszki Ráda, Marecskó János Sipka Péter és Sipka János, Kraxner György, valamennyien derekasan megállították a helyüket. Egrinő növendékei Haragósi Juliska, Fehér Piroška, Pál Erzsike, Pál Rózsika, Nagy Lidike, Braskó Lidike ritmikus tornagyakorlatokat mutattak be nagyon tehetségesen. Scerebabski Hedvig tanítónő nagyon szép előképét mutatták be: Szücs Sándor, Scerebabski Jelkica, Fehér Klára, Pál Erzsike, Szabó Erzsike, Tóth Ferenc, Pál András, Pásztor András, Orvos Kis Lajos, Vajda Sándor és Varga Sándor, valamennyien nagyon ügyesek voltak. A műsort bevezető állami himnuszt, valamint a közbeeső énekszámokat az iskola énekkara adta elő Klein Richard tanító betanításában és vezetésével.

Évzáró ünnepség az adai iskolákban.

Az adai elemi iskolák Vidovdán napján a zárda helyiségében évzáró ünnepélyt rendeztek. Magaszárnyalású ünnepi beszédet Jets Antalné tanítónő mondott. Ezután szavalatok és gyermekjelenetek következtek, amelyen közreműködtek: Kelemen Klári, Katona Teri, Lehóczi Imre, Törteii Mari Patús Eta, Kaszás Irén, Uram Margit, Mihalek Irén, Szécsényi Gizi, Gaál Rózsika, Kovács Ilonka, Uller Katica, Forgó Boris, Tajti Gizi, Török Piros, Terhes Sándor, Resócki Julia, Balogh Erzsika, Girizd István, Oláh Erzsika, Úrményi Valéria, Körtvélyesi Erzsébet, Bilicki Évi és Komlós Erzsébet. Ezután istentiszteleten vettek részt a tanulók, amit bizonyítvány kiosztás követett. A polgári iskolában szintén ünnepélyes keretek között tartották meg az évzáró vizsgát. Katanics Milorád igazgató az ünnep jelentőségét méltatta, többen szavaltak és kiosztották az ajándékokat. Az első osztály 62 tanulója közül öt kitűnő, 21 jeles és kilenc jó eredménnyel végzett. Egy vagy két tantárgyból 21-en mennek javítóvizsgára, az osztályt egy ismétli, négyen pedig kimaradtak. A második osztály 52 tanulója közül 6 kitűnő, 15 jeles, 15 jó, 14 pótvizsgázik, 1 ismétlésre bukkott, egy pedig elköltözött. A javítóvizsgákra augusztus 20-ig kell a kérvényeket benyújtani. A beiratkozások szeptember 1-3-ig történnek. A következő iskolaévben Adán megnyílik a polgári iskolában a harmadik osztály is.

Roosevelt: Ha a Waall Street ellenőrzi a dollár árfolyamát, ez zavarokat okozhat a nemzetközi gazdasági életben

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök hétfőn este a szenátusban — mint ismeretes — vereséget szenvedett. A szenátus 47 szavazattal 31 ellenében elfogadta az egyik szenátornak azt az indítványát, hogy ne hosszabbítsák meg az elnöknek adott felhatalmazást a dollár árfolyamának további csökkentésére.

Roosevelt a keddi sajtóértekezleten hangoztatta, hogy ez a felhatalmazása pénteken amugyis megszűnt volna. Ha nem újítják meg a felhatalmazást — mondotta — a dollár árfolyamának ellenőrzése ismét a Wall Street kezébe jut, ez pedig ingadozásokat idézhet majd elő minden nemzet valutájában és zavarokat okozhat gazdasági életükben, valamint az Egyesült Államokkal való kapcsolataikban.

»»»□«««

A 15.000 lakósnál nagyobb városokban a mozik átalány összegben fizethetik az állami illetékeket

Beográdból jelentik: Az 1939—1940. évi pénzügyi törvény 113. szakasza alapján a pénzügyminiszter az illetéktörvény 99. cikkének megváltoztatásáról a következő rendeletet adta ki:

1. A t. br. 99. a) harmadik megjegyzése mögé a következő harmadik a) megjegyzés jön: 15.000 lakósnál nagyobb városokban ezt az illetéket

átalányösszegben is lehet fizetni,

amit az érdekeltek is kérhetnek, de az állam is elrendelheti szűk ség esetén. A közelebi részleteket a pénzügyminiszter külön végrehajtási utasítással szabályozza.

2. A rendelet a hivatalos lapban való megjelenésekor lép életbe és érvényét akkor veszti, amikor a pénzügyminiszter visszavonja.

»»»□«««

□ **ANGOL SZÁMOK.** Egy most megjelent angol statisztikai könyv (*«Az otthon piaca»*) szerint Angliában minden tizedik férjes asszonynak van pénzkereső foglalkozása. Az átlagos ember jövedelmének egynegyedrészt költi fényűzésre vagy szórakozásra. Minden átlagos család vesz naponta legalább egy ujságot. Az átlagos angol család heti kiadása 7 font, 5 shiling, 5 penny. Ennek az összegnek felét költik élelmezésre, lakásra és ruházkodásra, a többit utazás, ital, dohány, ujság, könyv, fogadás és szórakozás emészti fel.

□ **Franciaország 2.500 vágólovát akar venni.** Franciaország és Jugoszlávia között rövidesen tárgyalások indulnak meg 2.500 vágóló kiszállítására. Az újonnan alapított *«Bureau d'études économiques franco-yougoslaves»* egy megbízottja már összeköttetésbe is lépett a jugoszláv kiviteli szervezettel, amelyek tekintetbe jönnek a 2.500 vágóló exportálásánál.

KÖZGAZDASÁG

„Élni és élni hagyni“

Meleg lényel ünnepelték meg a noviszádi Kereskedők otthonában a Jakovljević és Keszler-cég fennállásának 20. évfordulóját

Csernyei iskolaigazgató 45 évvel ezelőtt kiosztotta a szegénygyermek téli ruhá ajándékait s egy gondörhaju kisfiúhoz e szavakat intézte: »A te édesapád cipész, így te nem kapsz lábbelit, majd ő csinál neked.« Keszler Józsi elkeseredett kicsit, mert tudta, csinálna is neki cipőt az édesapja, de nincs miből. És 45 évvel ezelőtt egy szegény, szorgalmas kisfiú cipő nélkül maradt. Az idő homokóráján millió percek hulltak azóta alá s a kis Keszler Józsi Keszler József, a noviszádi Jakovljević és Keszler cég tulajdonosa lett. Hogy mennyi szorgalom és munka kellett, amíg karrierjét végigküzdte, azt csak ő tudja. Vagy ő sem, mert az ember feledékeny, — de egyet nem feledett el, hogy mit jelent az ajándék egy nincsetlennek. Keszler József nem feledkezett meg a szegényekről és szerdán délután felruházott négy-négy görögkeleti, református, evangélikus, zsidó és keresztény szegénygyereket, ruhán és alsóneműn kívül — cipő is jutott valamennyinek.

A cég husz éves fennállását a Kereskedő-Otthonban ülte, a családi ünnepélyen a bánság ré-

szeről megjelent dr. Medákovich Gruja, a város részéről dr. Mijatovic Vojin, a kereskedő és iparkamara részéről Krajacsevics Julija, a gyáripari kamarától pedig Balesevics Gyóka jelent meg, akik valamennyien szép beszéd keretében üdvözölték a jubilánst. Meleg szavakat intézett Keszler Józsefhez két fia, Keszler Tibor és Andor is, utóbbi megható szavai könnyeket csaltak a jelenváltak szemébe. Az alkalmazottak nevében Ha'mos Tibor köszöntötte fel főnöküket. Az izes szendvicsek, sör és feketekávé elfogyasztása után egymásután járultak Keszler elé köszönetükkel Sztévić Momcsilo, Vujin Milos, Narancsics Verica, Tomić Nevenka, Karizs Katica, Harangozó Juliska, Baksa Dezső, Somogyi József, Jusztusz Jakab, Linzenmaier Johann, Schmiéd Elza, Seffer Anna, Szepessi Magdi, Reich Edith, Angelus Dragán, Bárány Antí, Molnár Katica, Mayer Anna, Mayer Károly és Papp István, akiken ott díszelgett a vadonnatuj ruha és cipő. Keszler József emberbaráti gesztusát minden szegénykezés nélkül követhetnék a noviszádi kereskedők.

Magyarország 25 vagon rézgálicot importált Jugoszláviából

Budapestről jelentik: A hosszú ideig tartó esőzések folytán hirtelen fellépett országos peronoszpóra-járvány a magyar kormányt arra készítette, hogy a magyarországi rézgálicgyárak által kitermelt mennyiségen felül a szőlősgazdák részéről megnyilvánuló rézgálicigénylések fedezésére külföldi rézgálic behozataláról gondoskodják. A kormány gyors intézkedése következtében Belgiumból 20 vagon rézgálic már utban van Magyarország felé. Szerdán Jugoszláviából már 25 vagon rézgálic lépte át a határt. Ez a mennyiség a legrövidebb időn belül szétosztásra kerül.

Rövid sport hírek

Tirnanics, a BSK volt válogatott jobbszélője külföldre készül s valószínűleg egyik franciaországi ligaklubhoz szerződik.

Wimbledonban, a nemzetközi teniszversenyen Kukulyevics remek játékkal 6:4, 7:5, 6:1 arányban győzött az amerikai Mac Neill ellen. Ugyanakkor Puncsec könnyen győzött az angol Fergood ellen. A magyar versenyzők közül Gábory győzött Dunn ellen s a női egyesben Somogyi Klári Yorke ellen szaporította eddigi sikereit.

Az Ujpest nyolcasa lesz a beográdi nemzetközi evezősverseny egyetlen külföldi résztvevője. A többi versenyszámban csak jugoszláv evezősök indulnak. Az Ujpest ellenfelei a nyolcásban a Bob és VK Beograd, a szpliti HVK és a zágzebi Guszar lesznek.

A beográdi Jugoszlávia németországi portyája negyedik állomásán, Lipcsében 3:2 (2:1) arányban győzött a VfB Leipzig csapata felett. A mérkőzésnek 8.000 nézője volt.

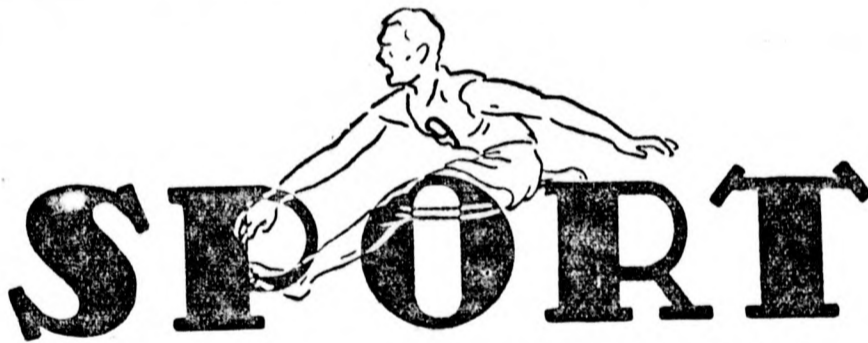
A Kispeszt holnap hosszabb külföldi portyára indul, amelynek során Lettországból és Litvániából játszik több mérkőzést.

A portugál kupa döntőjében az Academia 4:3 (1:1) arányban győzött a Bemfica ellen. A mérkőzésnek 20.000 nézője volt.

Hollandia bajnokságát az amsterdami Ajax nyerte, amely most hetedszer szerezte meg ezt a büszke címet.

Olaszország válogatott atléta csapata Magyarország ellen a következő lesz: a futószámokban Mariani, Gonelli, Daelli, Lanzi, Missoni, Colombo, Beviacqua és Sestini, a gátszámokban Oberweger, Caldano, Gennero és Radaelli, az ügyességi számokban Maffei, Bologna, Romeo, Boscutti, Profeti, Biancani, Turco, Bini, Testa és Consolini. Az együttes legjobbjai: Maffei, Lanzi, Oberweger és Missoni.

A Noviszádi Munkás Turistaegylet vasárnap, július 2-án kirándulást rendez a Fruska Górára két csoportban. Az egyik csoport 6.41 órakor indul vonaton Csortanovecig Varró Sándor vezetésével, a másik csoport 5.30 órakor hajón megy Kamenicára és onnan a turistaházba, Müller A. vezetésével. Az egyesület minden tagot és érdeklődőt meghív, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt ezen a kiránduláson.

A Vojvodina Szkoplyén, az NFK Bjelinán

Mi lesz a heten?

A noviszádi alszövetség selejtező mérkőzéseiben eljutottunk a középdöntőig, amelyben az NFK, a petrováci Szlovácski, a beocsáni Cement SK és a bjelinai Szemberia vesz részt. Ebből a négy csapatból kerül ki tehát a kieső Radnicski utóda az első osztályban. A vasárnapi párosítás a játéktekvetők feltüntetésével a következő:

Bjelina: Szemberia—NFK, Mladenovics.

Petrovác: Szlovácski—Cement SK Popovics Csátó.

★

Ugyancsak a középdöntőig jutottak el a ligaminősítő mérkőzések is, amelyekben még a noviszádi, oszijekai, banjalukai és szkoplyei alszövetségek bajnokai állják a sarat. Most vasárnap a következő mérkőzések lesznek:

Szkoplye: Szkoplyei SK—noviszádi Vojvodina (Vasza Sztéfanovics)

Borovó: Bata SK—Krajisnik

★

A szubotici és petrovgrádi alszövetségben szintén selejtező mérkőzések lesznek vasárnap.

Bajmokon a PAK, a dunai B) osztály bajnoka mérkőzik a topolai JAK-kal, a középbácskai B) osztály bajnokával, a petrovgrádi alszövetség első selejtező fordulójának párosítása pedig: Koszovó—Vojvodina és Jupiter—Pancsevói SK. A szubotici alszövetségben még ezenkívül 3 Vidéki Kupa-mérkőzés is lesz, ugymint Sztáribecsn Szlávia—Jugoszlóven, Szrboránban Szrbobrání SK—Vrbászi SC és Sztanisicsen Szlova—szombori ZsAK.

★

A nemzetközi futballmúson két érdekcs KK-mérkőzés szerepel. A Ferencváros holnap Prágában mérkőzik a Spártával, a BSK pedig vasárnap ugyancsak Prágában a Szláviával. Az első mérkőzésen a BSK otthonában 3:0-ra győzött, míg a Ferencváros 1:2 arányban kikapott. Így tehát a négy említett csapat közül valószínűleg a Spárta és a BSK jut be a KK második fordulójába.

V. BÜRCSÜK ERZSÉBET
vajdasági író
ESZTER
c. új regénye július 1-én jelenik meg.
Ára 25 din. Megrendelhető a szerzőnél (Szécsány)

ELVESZETT szerdán este egy aranyléc kis amulettal. Mivel kedves emlékről van szó, kérem a becsületos megtalálót, hogy jutalom ellenében adja le a kiadóhivatalba.

Írókészlet

minden kereskedő, iparos, magánzó részére
csak 195.-dinár

- 500 darab kék kereskedelmi boríték tetszés szerinti nyomással;
- 250 iv bankpost papír tetszés szerinti nyomással;
- 250 iv kisalfu (8°) alaku tetszés szerinti nyomással;
- 100 darab levelezőlap tetszés szerinti nyomással;
- 3 darab író;
- 1 íróhegyező;
- 5 iv másoló indigó papír;
- 50 iv másolópapír;
- 1 tollfogó;
- 1 tollszár;
- 6 darab vegyes toll;
- 1 iratesomó a posta eltevésére.

Az összes fentnevezett áru elsőrendű minőségű. Kérjen mintákat!
T. T.
R. BAJ, Zagreb
Draskoviceva ul broj 16
Olvassa el fölnapí hírdetésünket!

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, vastagbetűs 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár. Hirdetéseket a másnapi lapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig veszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

3 csepp

„Növényharmat“

űdit, frissit, hűsít! Hőség idején, bányadtságnál, kimerültségnél utazásnál sportnál nomlokra dörzsölve varázslatosan hat! Kockacukron vagy vízzel véve szomjat olt jó közérzetet biztosít. Ez az ezerjő háziszere csak zöld üvegekben valódi. Ára 12 dinár. Kapható patikákban és jobb üzletekben.

ALLAST KERES

PEKSÉGNEL, vagy hasonló vállalatnál elárúsitónői állást vállal három nyelvet beszélő, gyakorlatlall rendelkező asszony. Címe megtudható a kiadóban. 4403

ELADÓ

JÓKARBAN lévő „Rixe“ 120 ccm motorkerékpár eladó. Noviszád, Kraljevicsa Djordja 9. „Kresma“ Límén. 4499

KIADÓ

KÉT SZOBA, lakható előszoba, konyha, fürdőszobás lakás kiadó. Noviszád, Vojvoda Knisanina u. 26. 4439

Értesítem tisztelt vendégeimet, hogy ma este kitűnő halvasorát készítek, melyre ezúton mindenkit meghívok. — **Feri bácsi**, Noviszád, Kr. Petra II. 182. (Futaki-úti vill. vegállomástól jobbra)

KÉTSZOBÁS lakás konyhával, spejzál és kamrával azonnal kiadó. Noviszád, Tolsztojeva 22. 4498

KIADÓ HÁZ, 4 szoba konyha 3 szes mellékhelyiség a Braća Ribnikara uca 3a szám alatt havi 900.— dinárért azonnal beköltözhető. Érdeklődni dr. Laurovicnál, Noviszád, Dunaška ul 31. 4485

KERESLET

MASAMODNO kerestetik, aki önállóan tud dolgozni. Előnyben, aki férfi munkához ért. Török kalapos, Noviszád, Zseljeznicska 66. 4497

KÖRVÁGÓ OLLÓ (Kreisschere) kör és nösszvágással kombinálva keretével (Börtelvorrichtung) azonnalra kerestetik. Ajánlatok: Postafiók Noviszád 199. 4590

KÜLÖNFÉLE

AUTÓK! Új és használt, de nagyon jó karban levő különféle márkájú luxus és teherautókban, autógumikban felszerelésben és alkatrészekben állandó nagy raktár. Olcsó árak, előnyös fizetési feltételek. Képviseletek: Fiat DKW, Wanderer, Audi és Horch. — **August KUTALEK**, Noviszád, Kralja Petra II. 84. Telefon 31-06.

Dr. Filipon creme a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben és vidéken 14.— dinár. Apoteka Kuchler, Vrsac. 2474

URANIA MOZI, Noviszád

(Leszállított nyári helyárak)
Ma bemutató:
Az örök vőlegény
Karl Ludwig Diehl, Hilde Krüger, Leo Slezák, Karin Hardt
Pirandello kitűnő vígjátékának briliáns realizációja

HA MÉRLEGKÉPES könyvelővé akarja magát kiképeztetni; **Ha könyvszakértőre** lesz szüksége; **Ha praktikus könyvvezetést** óhajt bevezettetni, írjon Borboly Lajos könyvszakértőnek, Noviszád, Postafiók 75. (Lakás: Kralja Petra II. ulica 162. számú ház mellett új utcában.) 3347

SZEPLŐT, pattanást, hámlást, orrvörösödést és más arctisztatlanságot pár tégely használata után biztosan eltüntethet **DARUVARI** krém minden szakületben kapható. Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 7.50 dinár. Postán küldi: **BLUM** gyógyszer-tár, Szubotica.

A REGGELI UJSÁG
A MAGYARSÁG LAPJA

Reggeli Ujság
Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21-37, éjjel 20-58
Felelős kiadó: **André Dezső**
A kiadóhivatal munkatársa: **Blazsek Ferenc**
Pretpiata — Előfizetés:
Egy óra 28.— dinár
(kihordó útján 30 din.)
Három óra 80.— dinár
(kihordó útján 86 din.)
Félévre 160.— dinár
(kihordó útján 172 din.)
Izlazi svakodnevno - Megjelenik naponta
Pošt. čekovni račun — Postacekkszám: Zagreb, 46.692

— Eh, lári-fári! — szolt nagy fenhéjzva a tábornok, — a hadiszokások nem vonatkoznak az akasztófára itélt gonosztevőkre! Thököli uram az oka, miért választott egy gyilkost követéül.
— Vigyázzon, tábornok ur, — kiáltotta fölháborodva Apagyi, — ha ön megfoszt engemet a szabadságomtól, ez azoknak a német tiszteknek az életébe kerülhet, akik a fejedelem ur öngagsága fogságába estek.
— Miféle tisztekről beszél ön?
— Nos, ha még nem tudná, tudja meg, tábornok ur, hogy a kurucok fogságába esett Heissler generális, meg Dória ezredes. Thököli Imre pedig nem az a fejedelem, hogy a rajta esett sérelmet megtorlatlanul hagyja!
— Oh, ha órájuk gondol, barátocskám, — szolt gunyosan a tábornok, — megnyugtathatom önt, hogy egy hajuk szála sem fog meggömbülni, ha százszor elfogatom s habár fül is akasztatom önt. Beszéltem Dóriával, mikor Kolozsváron keresztül utazott. Elmondotta, hogy Zrinyi Ilnáért akarja kicserélni őket Thököli. Oh, biztos lehet benne, hogy ő egy Apagyi szép szeméiert nem fogja fölládozni a fejedelemaszonyt, akibe most is fülíg szerelmes.
— Helyes, tábornok ur, önnek ebben igaza lehet. De nemcsak Heissler és Dória esett fogságba, hanem még néhány magyar tiszt is, teszem azt, báró Rettin alezredes, a Castelli-ezred parancsnoka. Ámbár súlyosan megsebesült,

(184)

még életben volt, mikor a táborból eltávoztam s a fejedelem sebeszei mindent elkövetnek a megmentésére. Aztán ott van Hauben kapitány, akit a törösvári külső sáncban fogtunk el. Ő makkegészséges. Mit szólna ön hozzá, tábornok ur, ha őt ajánlanám föl cserébe?
— Ilyen cseretárgyalásra nincs fölhatalmazásom, — háritotta el az ajánlatot a tábornok. — Erről majd az illetékesek fognak dönteni, ha komolyan szóba kerül. De elég a szóból.
A tábornok intett az ajtóban álló tiszteknek s csakhamar egy szakasz muskétás nyomult be, uglátszik, a tiszték már kéznél tartották ezt a karhatalmat.
— Fogjátok el ezt az embert, — parancsolta Leffelholtz Apagyira mutatva, — vessétek a katonai börtönbe, megvasalva. Örmester! Mondja meg a porkolábnak, hogy a fejével felel érte.
Apagyi felhördült és a kardjához kapott. Szinte már kivonta, hogy egyenlőtlen harcot kezdjen a szemben álló tömeggel, de ekkor váratlan dolog történt.
Johanna, aki mindeddig reszketve állt Apagyi mellett, az elfo-

gatási parancs hallatára kétségbeesetten felsikoltott s a tábornok elé rogyott.
Kézét összekulcsolva nézett fölrá könnyben uszó szemével, anélkül, hogy látta volna:
— Oh, kegyelem, kegyelem, méltóságos uram... — rebegte elhalóan.
Apagyi fölemelte a fiatalaszonyt s haját megsimogatva, megcsókolta.
— Hagyd el, szerelmem, — szolt hozzá gyengéd, biztató hangon. — Siess vissza Miskával a fejedelemhez s mondd meg neki, mi történt velem. Ő majd elintézi ezt a históriát. Inkább egész seregével Kolozsvárra tör, semhogy veszni hagyjon, erről nyugodt lehetsz!
Mallóry báró a fület hegyezte s Apagyi e szavaira rutul vigyorgni kezdett.
— És ezzel a méregkeverőnővel mi lesz, méltóságos uram? — kérdezte előlépve. — Őt, mint mondtam, Karafa tábornagy ur excellenciája keresteteti, mert az ő cselédje!
— Arcátlan bitang! — ordított rá a lovagra most Apagyi és szeméi villámokat szórtak. — Ez a nő az én feleségem és senkinek

sincs joga hozzá, legkevésbé Karafának, akinek soha cselédje nem volt. Egyszerű polgárleány volt, igaz, de magyar nemesasszony lett, amikor én, mint nemes, feleségül vettem.
Aztán Leffelholtz felé fordult:
— Remélem, tábornok, nem akar nőekkel szemben is erőszakoskodni?
— Ön már semmi kérdést nem intézhet hozzám, átkozott, rebellis magyar, — kiáltotta böszülten a tábornok. — Mit tátjátok a szátokat? Fogjátok le!
A muskétások Apagyira vetették magukat, aki vad mozdulattal kardot rántott, de hiába, mert egyszerre két tucat kéz is megragadta. Pár muskétást ugyan földhözvágott, egyet úgy mellbeütött, hogy megeredt az orra vére, egyet pedig a falhoz lapított, de mindhiába, a tulerő elnyomta s pár perc alatt megkötözve elhurcolták.
Johanna ott maradt árván, a gonosz emberek között.
A dulakodás láttára vad erő ragadta föl, a katonáknak esett, szaggatta, tépte őket, de azok csak megröhögtek s elvégre a báró odaugrott s karjai közé szoritva, letartotta a nőstény tigrisként küzdő menyecskét.
— Végre enyém vagy, drágaságom, — sugta a fülébe szerelemittasan.
Johanna erre úgy arculcsapta, hogy csak úgy csattant és erős karokkal messze ellökte magától.
(Folytatjuk)